

opinió | JOSEP FAURA I JOSEP GUILLÉN. De la Plataforma Vegueria Pròpia

La veu dels territoris

Tenim viu i actual el debat sobre les mesures que adopta l'administració que afecten les comarques no metropolitanes (aigua, abocadors, xarxes viàries, LOGIS, parcs edílics...), les quals manifesten sovint una aferrissada oposició, fins i tot al que hom anomenaria «progrés».

Des del centre del poder

A Catalunya, el creixement s'imposa des del centre de poder sobre la base d'una democràcia formalment representativa. Els territoris aguanten, assenteixen si hi estan d'acord i, si no, s'empassen una frustració més; no poden incidir en les decisions. Els consells comarcals no tenen pes polític, i les diputacions provincials són un benefici net per als partits polítics, que en cap cas són representatius del territori. Això sí, tot es fa en nom del «progrés». Entre molts, vegem-ne alguns exemples:

-Baix Penedès: el pla territorial parcial del Camp de Tarragona, col·loca el centre integral de mercaderies més gran de Catalunya (LOGIS Penedès) a la plana interior de la comarca. S'hi preveuen més de 2.000 llocs de treball; creixement urbanístic; un minitransvasament d'aigua de l'Ebre ja en procés d'execució; la desaparició de vinya i una circulació expansiva de camions. El Quart Cinturó pren més hectàrees de vinya i deixarà pas a més de 30.000 vehicles pesants diaris.

- Terra Alta: afectació al voltant de 1.000 hectàrees arrendades per la instal·lació de centres edílics. En el cas de l'Horta de Sant Joan, l'Ajuntament convergent ja el tindria aprovat, si no hagués estat per la pressió exercida per la Plataforma en Defensa de la Terra Alta.

- Comarques gironines: la MAT ha

Reivindicació de la vegueria al ple del consell comarcal de l'Alt Penedès el 2005.

estat imposada per l'administració. Les mesures pal·liatives ho hauran estat a costa d'una ingent mobilització.

- Comarques de Ponent: el desembre de 2007 es va signar el *Compromís per Lleida*, per «fer sentir una veu consensuada des de Lleida i amb força a Barcelona, Madrid i Brussel·les, ja que la nostra terra s'enfronta a molts reptes que hem d'acceptar, però que també generen incertesa».

Qui és Catalunya?

Cada cop es fa més evident que l'esquema d'organització territorial del país no s'aguanta. Un país com el nostre, amb un creixement sobtat d'habitants, no pot sotmetre's a un desenvolupament sense fi, amb patrons del segle XX i sota el centralisme barceloní.

No es pot dependre només de sectors particulars de producció i de poder —partits que manen— quan les seves decisions canvien les coordenades físiques i socials dels territoris. Algunes situacions poden ser contradictòries i caure en la «cultura del no», però expressen la sensació compartida que es mutila el país, al qual roben identitat i paisatge; que el «progrés» el paguen els febles.

La nostra «modernitat» està ben lluny de països en què el règim local incideix veritablement en la política real (Suïssa, França, Alemanya...).

Vegueries i democratització

Tal com preveu l'Estatut, aquests ens supracomarcals permetrien donar representació al territori, articular els

conflictes i crear una visió compartida de país. Això si prospera l'Estatut i la llei d'organització territorial. Però la gent hauria d'intervenir en l'elecció dels representants i en conseqüència pactar el «progrés» —que ningú no rebutja— i la seva qualitat. I superar l'actual règim dels àmbits funcionals de planificació territorial, basats en el principi de desconcentració administrativa, que no representen sinó la Generalitat. El govern, al seu torn, dins una visió pactada de país, ja des d'ara hauria d'ensenyar les cartes i fer patent que hi està a favor i que pensa «en territori»; que les càrregues i beneficis són proporcionals. Pot semblar ingènua aquesta proposta, pels temps que som, però hi coincideixen la urgència del realisme polític i l'imperatiu democràtic. Seria molt més planer, aleshores, reclamar solidaritat i alçada de mires.

Des del territori Penedès

Al Penedès fa temps que ens movem en favor d'un àmbit de planificació, en visites a una futura vegueria. La comissió de Política Territorial del Parlament ens ha donat la raó, però del conjunt del govern, el grup PSC s'hi nega. El mateix conseller Nadal (PSC) ha presentat el pla territorial metropolità de Barcelona, consensuat amb els alcaldes socialistes de la corona metropolitana, desentenant-se de l'execució de l'acord parlamentari sobre l'àmbit territorial, que implicaria la intervenció del territori. Els quatre consells comarcals, 61 ajuntaments, (89% de la població) i una àmplia representació del món empresarial i la societat civil, ho han dit ben clar i s'han avançat als altres territoris en la proposta d'aproximar el govern a la realitat ciutadana. Demanem que se'ns escolti; a nosaltres i a tots.

opinió | BERNAT VALLS I FUSTER. Cap d'oficina de Mercats i Fires Locals de la Diputació de Barcelona

Aigua, sostenibilitat i model de creixement

En la cada cop més gruixuda llista de motius que justifiquen la defeció de la ciutadania vers la política, hi figura en un lloc cada cop més destacat la mancança que s'atribueix als polítics d'actuar amb visió estratègica, a llarg termini. Existeix una percepció cada cop més consolidada en el sentit que els afers importants són afrontats des del tacticisme i sota l'òptica de càlculs electoralistes.

En el debat estel·lar d'aquests darrers dies, que és la incapacitat de les administracions de garantir el subministrament d'aigua davant de situacions de sequera severa, crec que hem pogut comprovar, un cop més, que aquestes percepcions, malauradament, tenen fonament.

No és la meva intenció aprofundir en el debat sota els paràmetres que les diferents parts han anat fixant. No tinc cap interès a buscar culpables per una man-

ca de previsió o d'una deficient dotació d'infraestructures. No tinc, tampoc, la voluntat d'oferir l'enèsima solució miraculosa que ens salvi, a cop d'il·luminació, d'un problema que, per altra banda, és inherent a la nostra situació geogràfica i per tant, cíclic i recurrent. I encara menys, no tinc cap interès a deixar en evidència la gran acumulació de tertulians radiofònics i televisius que, com qualsevol telepredicador, creuen tenir els coneixements, la capacitat i l'autoritat suficient per escampar les més solemnes besties des dels seus altaveus privilegiats, sota una aparença solemne d'opinió acadèmica i qualificada. La meva aportació vol ser purament una reflexió de sentit comú; el meu, és clar. Per tant, potser no serà comú, però l'únic a què aspiro és que sigui sentit.

Crec que més enllà del debat que s'ha fixat de si s'ha de fer transvasaments o no, o de si l'aigua ha de sortir d'un lloc o d'un altre —en definitiva, de solucions a

curt termini i superficials— s'ha obviat un interessant debat en el sentit que el que està en crisi no és la capacitat que tenim de subministrar-nos aigua, sinó del model de creixement de què ens hem dotat. Malauradament no he sentit ningú que, trencant la dinàmica d'abordar el problema només amb accions/reaccions de curta volada, posi en qüestió el que, al meu entendre, és l'origen i la font que alimenta el problema actual que tenim: la manca d'abastament d'aigua en funció de les necessitats que ens hem creat.

I les necessitats que ens hem creat són conseqüència directa d'una deficient, d'una desastrosa, política territorial i urbanística. D'una malaltissa voluntat de voler créixer urbanísticament allà on hi ha pressió demogràfica sense cap altre condicionant ni criteri que fer les ciutats més grans i acumular l'assentament de la població per inèrcia en uns mateixos territoris.

El nostre territori té les limitacions que té. Té els condicionants meteorològics que té, i sobretot, té la capacitat de càrrega totalment exhaurida. Què esperar, doncs, a posar-hi remei? Què esperar a posar en valor les oportunitats que, encara ara, ens ofereixen altres parts de la nostra geografia per treure pressió a un litoral i a unes àrees metropolitanes totalment tocades de mort?

Cal urgentment un nou planejament territorial que fixi d'una forma decidida un nou model de creixement: que el contingui en les zones saturades i que el faci digerible en àmbits territorials que ofereixin garanties de sostenibilitat pel propi model. Un model que impedeixi el joc pervers que es produeix actualment: les mateixes administracions que autoritzen i fomenten els creixements residencials i industrials en àmbits inadequats, són les que, després, apareixen com a víctimes d'altres administracions quan hi ha serveis bàsics que no poden garantir.